

การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
Developing Guidelines to Enhance Teachers
in English Communicative Language Teaching
in The Secondary Educational Service Area Office 21

ปราณปรียา ผ่องจิต¹, ไชยยศ เรืองสุวรรณ²

Pranpreeya Pongjite¹, Chaiyot Ruangsawan²

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Author for Correspondence: E-mail:praneesompp@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะตามความมุ่งหมายของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 169 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับ ความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มี 5 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด
2. สภาพปัจจุบันของการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.72) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.69)
3. แนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) การส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตรนโยบายและกฎหมายการศึกษา 2) การส่งเสริมให้ครูใช้หลักจิตวิทยา หลักวิชาการใน

การวิเคราะห์ผู้เรียน 3) สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี 5) ติดตามการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและเป็นมิตร พร้อมสร้างเครือข่ายการพัฒนาการศึกษา

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทางพัฒนาครู, การจัดกระบวนการเรียนรู้, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Received: 23/05/62, **Revised:** 17/06/62, **Accepted:** 23/06/62

Abstract

The purpose of this research were to : 1) study the components and indicators to enhance teachers in English Communicative Language Teaching in The Secondary Educational Service Area Office 21 :2) study current conditions and desirable conditions of enhancing teachers in English Communicative Language Teaching in The Secondary Educational Service Area Office 21 , and3) develop guidelines to enhance teachers In English Communicative Language Teaching in The Secondary Educational Service Area Office 21. There were 3 steps of data collection. The samples consists of 169 administrators and English teachers, which determined by sample size then finished with a table comparing about the total population of Krejcie and Morgan and used Stratified Random Sampling. The research tools were questionnaire with the total reliability at 0.97 .The data was analyzed by percent, average, and standard deviation statistics.

The findings were as follows:

1. The compositions and indicators of enhancing teachers in English Communicative Language Teaching in The Secondary Educational Service Area Office 21 consisted of 5 compositions and 12 indicators.

2. The current conditions, the overall level were at the high ($\bar{x}$ = 3.72) ,and the overall level of desirable conditions were at the highest ($\bar{x}$ = 4.69).

3. The guidelines to enhance teachers in English Communicative Language Teaching in The Secondary Educational Service Area Office 21; 1)Encouraging teachers to study educational law and curriculum, 2) Encouraging teachers to use psychology and academic theory to analyze learners, 3) Giving opportunities to improve themselves in seminar, meeting or workshop,4) Providing media and technology with

teaching techniques to teacher, and 5) Following with systematic measurement and create network educational development.

Keywords: Developing Guidelines to Enhance Teachers, English Communicative Language Teaching, Language Teaching

บทนำ

ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบเมื่อปลายปี พุทธศักราช 2558 ที่ผ่านมานี้ กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ ดังกฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 ได้บัญญัติไว้ว่า “ The working language of ASEAN shall be English” หมายถึงพลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างกันเป็นกลางในภูมิภาคอาเซียน นอกจากภาษาประจำชาติที่ใช้แต่ละประเทศแล้ว โดยการเข้าร่วมกลุ่มของ 10 ประเทศอาเซียนในครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของอาเซียน 2020 หรือภายในปี พุทธศักราช 2563 นี้ ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนให้อาเซียนมีสันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน เป็นสังคมที่มีความเอื้ออาทร มีสายสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน มีความสัมพันธ์กันทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน เชื่อมความสัมพันธ์เป็นอัตลักษณ์ของภูมิภาคอาเซียน มีการส่งเสริมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันจะเกิดความร่วมมืออันดีในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความร่วมมือทางด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถประชากรในอาเซียนให้พัฒนา สามารถแข่งขันในระดับสากลได้อย่างเต็มภาคภูมิ (กรมาอาเซียน : 2546)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาจัดได้ว่ามีความสำคัญมากอีกระดับหนึ่งเพราะผู้เรียนในระดับนี้มีช่วงอายุกำลังจะเป็นผู้ใหญ่ การจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการวางรากฐานความรู้ ความคิด มีคุณลักษณะที่ดีเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะชีวิตที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ได้มาตรฐาน ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างวิจารณ์ญาณและเป็นระบบ 3) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพราะเหตุนี้ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพครู นั่นคือการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้นคณะครูทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาไทยอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ดำเนินตามจุดเน้น มาตรการและตัวชี้วัดที่กระทรวงกำหนด แต่ยังไม่ประสบผลตามความคาดหวังเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะครูยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ที่ต้องสนองความต้องการของผู้เรียนที่เรียนรู้ทักษะศตวรรษที่ 21 และความก้าวหน้าของโลกยุคปัจจุบันในการพัฒนา ตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (วิจารณ์ พานิช, 2555) การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีปัญหาที่พบหลายประการ จำแนกสาเหตุอาจมาจากตัวผู้เรียนเอง คือ ผู้เรียนบางคนอ่านคำศัพท์ไม่ออกหรือไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ และขาดการคิด วิเคราะห์คำถาม ขาดการคิดอย่างมีเหตุผลและการคิดอย่างมีระบบจากสถานการณ์ที่โจทย์กำหนดให้หรือสภาพปัญหาด้านคุณภาพการสอนของครู เทคนิคที่ใช้สอนบางอย่างไม่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีเหตุผลและมีระบบตามกระบวนการทางด้านภาษา ในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะที่จำเป็นได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถนำความรู้และทักษะทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการพูดภาษาอังกฤษกับคนไทยด้วยกันเองหรือการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา นอกจากนั้นการวางแผนและการจัดกิจกรรมต่างๆ นักเรียนมีส่วนร่วมน้อย นักเรียนขาดความสนใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ รวมถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเอง มีความถนัดและความสนใจแตกต่างกัน ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษเท่าที่ควร นักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่เท่ากันและมีนักเรียนจำนวนหนึ่งมีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ดี สภาพแวดล้อมครอบครัวผู้ปกครอง ท้องถิ่น และเพื่อนไม่เอื้อต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น บริบททั่วไปของชุมชนไม่มีการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนไม่เกิดแรงกระตุ้นในการอยากเรียนเพื่อใช้กับชีวิตประจำวันของตนเอง

จากสภาพประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้ตระหนักถึงปัญหาในระดับปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว จึงมุ่งศึกษาแนวทางในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยใช้แนวคิดการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร Communicative Language Teaching (CLT) เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนา ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนหมวดภาษาอังกฤษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รวมจำนวน 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 169 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2553) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ให้สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Type) 5 ระดับ และ ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Type) 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด

3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. แบบประเมินแนวทางการพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Type) 5 ระดับ

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยม 2) สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 3) ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน และ 4) วิเคราะห์ความเหมาะสม และดำเนินการคัดเลือกองค์ประกอบและตัวชี้วัดตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ 1) นำผลการศึกษาองค์ประกอบในระยะที่ 1 มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และ 3) วิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ 3) ออกแบบแนวทางการพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 4) ประเมินแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และ 5) วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางและคัดเลือกแนวทางตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index: PNImodified)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางพัฒนาพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มี 5 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านการศึกษาหลักสูตร มี 2 ตัวชี้วัด 2) ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มี 2 ตัวชี้วัด 4) ด้านการเตรียมการสอน มี 2 ตัวชี้วัด 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล มี 3 ตัวชี้วัด

2. สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนและด้านการศึกษาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการศึกษาหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ปรากฏผล อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการศึกษาหลักสูตร และด้านการเตรียมการสอนตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าหลักสูตรนโยบายและกฎหมายการศึกษา 2) การส่งเสริมให้ครูใช้หลักจิตวิทยาหลักวิชาการในการวิเคราะห์ผู้เรียน 3) สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี 5) ติดตามการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและเป็นมิตรพร้อมสร้างเครือข่ายการพัฒนาการศึกษา

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มี 5 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านการศึกษาหลักสูตร มี 2 ตัวชี้วัด 2) ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด 3) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มี 2 ตัวชี้วัด 4) ด้านการเตรียมการสอน มี 2 ตัวชี้วัด 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล มี 3 ตัวชี้วัด การศึกษาหลักสูตร มี 2 ตัวชี้วัด การวิเคราะห์ผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด การออกแบบการเรียนรู้ มี 2 ตัวชี้วัด การเตรียมการสอน มี 2 ตัวชี้วัด การวัดผลและประเมินผล มี 3 ตัวชี้วัด ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เศรษฐพิศ สุวรรณแสนทวี (2556 : 102) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CLT และแบบ TPR ผลการศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CLT และแบบ TPR การจัดกิจกรรมแบบ CLT มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.51 และ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ TPR มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.50 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 51 และร้อยละ 50 ตามลำดับ การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ว่าจะจัดด้วยวิธีใดก็ตาม ก็จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีความก้าวหน้าในการเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CLT เป็นการสอนคำศัพท์ โครงสร้างประโยค เป็นสำคัญมีก็นำเข้าสู่บทเรียนโดยเพลงหรือเกม ในขณะที่เรียนนักเรียนจะได้ฝึกทักษะการฟังการพูดภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ มีทั้งกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่ บทบาทสมมุติ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CLT จึงสูงกว่า

2. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ สิงห์สม (2561 : 136) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ปรากฏผลว่าการวิเคราะห์ผู้เรียน รู้จักผู้เรียนโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ทำให้ครูได้รู้ระดับภาษาของนักเรียน การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นสิ่งที่ครูต้องคำนึง เนื่องจากมีความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อม ครอบครัว ความสนใจและความถนัด ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู ส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านต่างๆ การศึกษาดูงาน และการนิเทศแบบพี่เลี้ยงส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัย ของบุหงา คงราช (2560 : 101-104) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ที่ผลปรากฏดังนี้น่าจะมาจาก ทั้งผู้บริหารและครูมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีแนวคิด ที่มุ่งมั่น เสียสละ ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้การพัฒนาเพื่ออนาคตของเด็กไทยและของชาติ

3. ด้านผลการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1) การส่งเสริมให้ครูศึกษาลักษณะนโยบายและกฎหมายการศึกษา 2) การส่งเสริมให้ครูใช้หลักจิตวิทยา หลักวิชาการในการวิเคราะห์ผู้เรียน 3) สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี 5) ติดตามการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและเป็นมิตรพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา จำงโพธิ์ (2557:132) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้น ม.1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นพัฒนาอย่างเป็นระบบ กำหนดจุดมุ่งหมาย วิเคราะห์เนื้อหา การวางแผนการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ผสมกิจกรรม ใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความจำทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษพัฒนาขึ้น และสอดคล้องกับ อัจฉราภรณ์ สิงห์สม (2561: 136) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าการฝึกอบรมครูให้จัดทำฐานข้อมูลนักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ มีเทคนิควิธีที่มุ่งเน้นในการการถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรมเทคนิควิธีการสอนด้วยวิธีสาธิตการสอน ประชุมปฏิบัติการใช้กระบวนการพี่เลี้ยง และการออกแบบเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การวิเคราะห์ผู้เรียน การออกแบบการเรียนรู้ ตามลำดับ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จึงควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมและหาแนวทางในการพัฒนาเรื่องดังกล่าวเนื่องจากการรู้จักผู้เรียนแต่ละคนมีความสำคัญมากกับการ

จัดการเรียนการสอน เพราะความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ทัศนคติต่างกัน ความคิดต่างกัน และควรทำการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1) การส่งเสริมให้ครูศึกษาลักษณะ นโยบายนโยบายการศึกษา 2) การส่งเสริมให้ครูใช้หลักจิตวิทยา หลักวิชาการในการวิเคราะห์ผู้เรียน 3) สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี 5) ติดตามการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและเป็นมิตรพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการพัฒนาการศึกษาควรประยุกต์ใช้และการพัฒนาให้ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับสถานศึกษาในแต่ละด้าน โดยแยกตามบริบทของสถานศึกษา รวมถึงโอกาสทางการศึกษาของประชาชนทั่วไป เช่น นักศึกษาในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ซึ่งมีนักศึกษาหลากหลายอาชีพ หากทุกคนจากหลากหลายอาชีพสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในแบบของตนกับคนไทยด้วยกันกับนักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจ จะส่งผลกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมอาเซียน. **อาเซียน 2020 : วิสัยทัศน์ผ่านภาพ**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2546 คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2553). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6)**. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี 2556**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด. บุนหา คงราช. (2560) การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาสนา จ่างโพธิ์. (2557) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิจารณ์ พานิช. (2555) **วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- เศรษฐพัส สุวรรณแสนดี. (2561) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
รู้แบบCLT และแบบ TPR **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉราภรณ์ สิงห์สม. (2561) แนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.